د مسلمان په ژوند کي د عبادتاتو ښې پایلي

لیکوال: عبدالمحسن عباد البدر

Ketabton.com

ژباړه: شکرالله رسولي

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحيم

(c) ketabton.com: The Digital Library

صفحه	د مطالبو نوملړ	عنوان

عبادت څه ته وائي ؟: 4
د عبادت د قبلیدو دوه شرطونه: 5
د بدعت بدي: 6
صحیح ایمان او تقوا د ښه ژوند دوه اسباب : 9
د استغفار د ویلو فایدې: 12
د مسلمان په ژوند کي د صالح عمل فایدې: 13
د مسلمان په ژوند کي د لمانځه غوري پایلي: 15
د مسلمان په ژوند کي د زکاة ورکولو ګټې: 16
د مسلمان په ژوند کي د روژې نیولو ښې پایلي: 17
د حج فریضه د مسلمان په ژوند کي: 18

(c) ketabton.com: The Digital Library

الحمد لله نحمده ونستعينه ونستغفره، ونعوذ بالله من شرور أنفسنا ومن سيّئات أعمالنا، مَن يهده الله فلا مُضلَّ له، ومَن يضلل فلا هادي له، وأشهد أن لا إله إلا الله وحده لا شريك له، وأشهد أن محمداً عبده ورسوله، أرسله بالهدى ودين الحقِّ ليُظهره على الدِّين كلِّه، فبلَّغ الرسالةَ وأدَّى الأمانةَ، ونصحَ الأمَّةَ، اللَّهم صل وسلم وبارك عليه، وعلى آله وأصحابه، ومَن سلك سبيلَه واهتدى بهديه إلى يوم الدِّين.

عبادت څه ته وائي؟:

عبادت يو جامع نو دى، هر هغه څه ته شامل دى چي الله تعالى يې خوښوي او ورباندي راضي کيږي که هغه ظاهري او باطني اقوال وي او که اعمال ، عبادت د لوى اهميت څخه برخمن دى، د همدې موخي لپاره الله تعالى مخلوق پيدا کړ، رسولان يې ورته راوليږل، تر څو د الله تعالى په عبادت يې امر کړئ او د غيرالله د عبادت څخه يې رامنع کړي، الله سبحانه و تعالى فرمايلي دي: {وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالإِنْسَ إِلاَّ لِيَعْبُدُونِ}. (الذاريات:٥٦).

ژباړه: ما پيريان او انسانان زما د عبادت پرته د بل څه لپاره نه دي پيدا کړي.

يعني الله تعالى دوى د دې لپاره پيدا کړي دي چي پخپل عبادت امر ورته وکړي او د نافرمانۍ څخه يې را منع کړي.

الله سبحانه وتعالى فرمايلي دي: {وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولاً أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ}. (النحل:٣٦).

ژباړه: موږ په هر امت کي يو پيغمبر ليږلى، او د هغه په وسيله مو ټول خبر کړل چي: د الله بندګي وکړئ او د طاغوت له بندګۍ څخه ځان وژغورئ.

او الله سبحانه وتعالى فرمايلي دي: {وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رَسُولٍ إِلَّا نُوحِي إِلَيْهِ أَنَّهُ لا إِلَهَ إِلَّا أَنَا فَاعْبُدُونِ}. (الانبياء:٢٥).

ژباړه: موږ چي ستا څخه مخکي هر پيغمبر ليږلى دى، هغه ته مو همدغه وحيي کړې ده، چي زما څخه پرته بل اله (د عبادت لايق) نسته، نو تاسي همدا زما بندګي وکړئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

عبادت ډېر اقسام او برخي لري؛ لکه ويره، اميد ،توکل،مينه،انابت،غيبي کومک غوښتل، د کومک لپاره فرياد، قرباني، نذر او داسي نور د عبادت مختلف ډولونه. همدا ډول د عبادت له جملې څخه؛ د اسلام پنځه ارکان دي چي د جبرائيل عليه السلام په مشهور حديث کي بيان سوي دي، کله چي يې د رسول الله صلی الله عليه وسلم څخه د اسلام په اړه پوښتنه وکړه نو نبي عليه الصلاة والسلام ورته وويل: (أشهد أن لا إله إلا الله و أشهد أن محمداً رسول الله) دا چي ته دا ګواهي ورکړې چي د الله تعالی څخه ماسيوا بل څوک د عبادت لايق نسته، او محمد صلی الله عليه وسلم د الله تعالی استازی دی، او لمونځ وکړې، زکات اداء کړې، د رمضان د مياشتي روژه ونيسې، او که دي توان او طاقت وي نو د بيت الله حج وکړې. (رواه مسلم، کتاب الايمان).

د عبادت د قبليدو دوه شرطونه:

عبادت هغه وخت قبليږي چي دوه شرطه پکښې نغښتي وي، **اول: اخلاص:** يعني عمل بايد خاص د الله تعالی د رضاء او يوازي بايد د الله تعالی لپاره وي، **دوهم:** په عمل کي بايد يوازي د نبي عليه الصلاة والسلام اتباع او پيروي وي، په عمل کي بايد خامخا اخلاص موجود وي، يعني يوازي به دا عمل د الله رضاء لپاره وي د بل چا رضاء به پدې عمل کي شريکه نه وي، ځکه چي د عبادت يوه زره هم د الله تعالی ماسيوا د بل چا لپاره نه کيږي.

دشهادتينو يعني د (أشهد أن لا إله إلا الله و أشهد أن محمداً رسول الله) د ويلو غوښتنه او مقصد دادی؛ چي عبادت به يوازي د الله تعالی لپاره خاص وي او يوازي به د رسول الله صلی الله عليه وسلم متابعت او پيروي پکښې نغښتې وي ، عبادت هغه وخت عبادت شمېرل کيږي چي د الله عزوجل د را استول سوي پيغمبر صلی الله عليه وسلم په طريقه برابر وي.

د (أشهد أن لا إله إلا الله) يعني (زه پدې شاهدي اداء کوم چي نسته لايق د عبادت مګر يو الله دی) د همدې کلمې د ويلو مقصد او غوښتنه داده چي د هر ډول عبادت لايق او مستحق د الله عزوجل څخه پرته بل څوک نه دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

بدعت بدي:

او د شهادت دوهمه برخه (أشهد أن محمداً رسول الله) يعني (زه په دې خبرې شاهدي ورکوم چي محمدصلی الله علیه وسلم د الله تعالی رېښتني استازی دی)، دا غوښتنه کوي چي هر عبادت بايد د همدې استازي او رسول په طريقه وي.

نو عبادت بايد په هغه طريقه ترسره نسي چي الله تعالی نازله کړې نه وي لکه په بدعتي طريقې سره عبادت کول يا په دين کي نوي کارونه ايجادول، بلکه عبادت بايد د سنت موافق وي، نو خلاصه خبره داده چي د (أشهد أن لا إله إلا الله) غوښتنه داده چي هر عبادت بايد يوازي او يوازي د الله تعالی لپاره وي، او د (أشهد أنّ محمداً رسول) غوښتنه داده چي هر عبادت بايد د همدې رسول په طريقه برابر ترسره سي.

خو کله چي يو له دې دوو شرطو څخه موجود نه وي، يا اخلاص موجود نه وي يا د رسول صلی الله علیه وسلم په طريقه نه وي، يا دواړه نه وي، نو پداسي حال کښي همدا عمل خپله پر عمل کونکي باندي رد دی، او د الله تعالی په نزد قبول نه دی، الله تعالی فرمايلي دي:
{وَقَدِمْنَا إِلَى مَا عَمِلُوا مِنْ عَمَلٍ فَجَعَلْنَاهُ هَبَاءً مَنْثُوراً}. (الفرقان:۲۳).

ژباړه: او هر څه چي د هغو کړه وړه دي موږ به هغه را واخلو، د دوړي په څېر به يې والوزوو.

د اخلاص د نه شتون له کبله عمل ردېږي، او رسول الله صلی الله علیه وسلم د هغه عمل په اړه فرمايلي دی چي پر بدعت بناء وي: (مَنْ أَحْدَثَ فِي أَمْرِنَا هَذَا مَا لَيْسَ فِيهِ، فَهُوَ رَدٌّ)(چا که زموږ په دې دين کښي داسي عمل ترسره کړ چي په دين کښي نهٔ نو هغه رد او مردود دی).
(صحيح البخاري،: بَابُ إِذَا اصْطَلَحُوا عَلَى صُلْحِ جَوْرٍ فَالصُّلْحُ مَرْدُودٌ ، سنن ابي داود:باب في لزوم السنة).

په صحيح مسلم کي بل روايت داسي راغلی دی: (مَنْ عَمِلَ عَمَلًا لَيْسَ عَلَيْهِ أَمْرُنَا فَهُوَ رَدٌّ) (چا که يو عمل ترسره کړ او پر هغه زموږ حکم نه ؤ نو هغه عمل رد دی). يعني نه قبلېږي.

(صحيح مسلم: بَابُ نَقْضِ الْأَحْكَامِ الْبَاطِلَةِ، وَرَدِّ مُحْدَثَاتِ الْأُمُورِ).

(c) ketabton.com: The Digital Library

همدا شان رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمايلي دي: (فَإِنَّهُ مَنْ يَعِشْ مِنْكُمْ بَعْدِي فَسَيَرَى اخْتِلَافًا كَثِيرًا، فَعَلَيْكُمْ بِسُنَّتِي وَسُنَّةِ الْخُلَفَاءِ الْمَهْدِيِّينَ الرَّاشِدِينَ، تَمَسَّكُوا بِهَا وَعَضُّوا عَلَيْهَا بِالنَّوَاجِذِ، وَإِيَّاكُمْ وَمُحْدَثَاتِ الْأُمُورِ، فَإِنَّ كُلَّ مُحْدَثَةٍ بِدْعَةٌ، وَكُلَّ بِدْعَةٍ ضَلَالَةٌ).(سنن ابي داود: بَابٌ فِي لُزُومِ السُّنَّةِ ، و صححه الالباني.)•

ژباړه: (يقيناً څوک چي زما څخه وروسته ژوندی وي نو ژر دی چي ډېر اختلاف به ويني، نو پر تاسو دا لازمي ده چي زما سنت عملي کړئ او د خلفاء مهدينو او راشدينو سنت عملي کړئ، پدې سنتو باندي منګولي ټينګي کړئ او نواجذ غاښونه ورباندي راتاو کړئ، ځانونه په دين کي د نو کارو څخه وساتئ، يقيناً هر نوی کار په دين کي بدعت دی، او هر بدعت ګمراهي ده).

او نبي عليه الصلاة والسلام د(۷۳) درو اويا ډلو په حديث کي دا خبره څرګنده کړې ده چي دوو اويا ډلې به جهنم ته ننوزي او يوه ډله به نجات او خلاصون پيدا کوي، او رسول الله صلی الله عليه وسلم دا خبره هم بيان کړې ده چي هغه ډله چي د اور څخه به نجات پيدا کوي هغه فرقه به ناجيه وي، او دا هغه کسان دي چي د رسول الله صلی الله عليه وسلم او د صحابه کرامو رضي الله عنهم اجمعين پر لار روان وي.

امام مالک بن انس رحمة الله عليه فرمايلي دي: ددې امت اخير به په هغه څه اصلاح کيږي په کوم څه چي مخکني خلک اصلاح سوي وه، او بيا فرمايي: چا که په اسلام کي يو داسي عمل ايجاد کړ چي په اسلام کي يې دليل موجود نه ؤ او ده همدا نوی کار ښه ګڼی نو په حقيقت کي ده پر نبي عليه الصلاة والسلام باندي د خيانت ګمان وکړ. الله تعالی فرمايي: {الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ}.(المائده:۳).

ژباړه: نن مي تاسو ته ستاسو دين مکمل کړ.

که په هغه ورځ يو کار دين نه ؤ نو نن ورځ هم دين نه ګڼل کيږي. (الاعتصام د شاطبي:ج۱/ص۲۸).

(c) ketabton.com: The Digital Library

یوازې د نیت او ارادې په صفا والي باندې عمل نه قبلیږي، تر څو چې دلیل و رباندې موجود نه وي، رسول الله صلی الله علیه وسلم ته یوه صحابي وویل: (فَإِنِّي نَسَكْتُ شَاتِي قَبْلَ الصَّلَاةِ، قَالَ: «شَاتُكَ شَاةُ لَحْمٍ). (صحیح البخاري: بَابُ الأَكْلِ يَوْمَ النَّحْرِ).

ژباړه: ما د اختر د لمانځه مخکې قرباني وکړه، نو نبي علیه الصلاة والسلام ورته وویل: ستا پسه د غوښو پرته د بل څه لپاره نه دی). یعني دا قرباني نه ده، ځکه چې د رسول الله صلی الله علیه وسلم د طریقې او سنت خلاف ده، سنت دا دی چې لمړی د اختر لمونځ ترسره سي بیا قرباني وکړل سي، نو د لمانځه مخکې قرباني معتبره نه ده.

حافظ ابن حجر عسقلاني په فتح الباري د بخاري په شرح کې فرمایې: شیخ ابو محمد بن ابي جمره فرمایلي دي: د دې حدیث څخه دا خبره معلومه سوه چې که عمل د ښه او صفا نیت موافق هم وي خو چې د شریعت مخالف وي بیا هم نه صحیح کیږي. عبدالله ابن مسعود رضي الله عنه د رسول الله صلی الله علیه وسلم رینښتنی ملګری دا سي مسجد ته داخل سو چې خلګو په مسجد کې حلقه جوړه کړې وه، او د هر یوه سره یو څه کوچنۍ ډبري وي، په دوی کې یو سړي وویل: سل واره (سبحان الله) وایاست، سل واره (لااله الاالله) وایاست، سل واره (الله اکبر) وایاست، یعني د ډبرو په شمېرولو سره یې عبادت او ذکر کاوه، تر څو چې عبدالله ابن مسعود رضي الله عنه د دوی سر ته ودرېدی او وې ویل: دا تاسو څه کوئ؟، دوی وویل: اې د عبدالرحمن پلاره! د ډبرو په شمار سره (الله اکبر، لا اله الا الله او سبحان الله) وایو، ده ورته وویل: خپل ګناهونه وشمارئ زه ستاسو لپاره ضامن یم چې ستاسو نیکیاني به ضایع نسي، هلاکت دی، اې د محمد (صلی الله علیه وسلم) امته! تاسو څومره پر خپل هلاکت تیزي کوی! دغه ستاسو د نبي صلی الله علیه وسلم ملګري په ګڼ شمار ژوندي دي، او تر اوسه د رسول الله صلی الله علیه وسلم کالي لا نه دي زاړه سوي، لوښي یې نه دي مات سوي، زما دې قسم په هغه رب وي چې زما نفس یې په لاس کې دی، تاسو د هدایت څخه په ډک ملت باندې یاست، او یا دا چې د ګمراهۍ د دروازې خلاصونکي یاست؟! دوی وویل: په الله تعالی قسم اې د عبدالرحمن پلاره ! موږ د خیر پرته بله اراده نه لرل، عبدالله ابن مسعود رضی الله عنه ورته وویل: ډېرو د خیر اراده کونکو ته به خیر هیڅکله و نه رسیږي.(الدارمي: بَابٌ فِي كَرَاهِيَةِ أَخْذِ الرَّأْيِ وصححه الالباني).

(c) ketabton.com: The Digital Library

صحیح ایمان اوتقوا د ښه ژوند دوه اسباب :

په عبادت کي د سيني خلاصوالی، د حالت ښه والی، د رزق پراخي، سلامتي، راحت او اطمینان او داسي نوري بې شماره ښې پایلي او تاثیرات نغښتي دي.

په زیاتو قرآني ایاتو او نبوي احادیثو کي د عبادت د کولو تاثیرات او ښې نتیجې رانقل سوي دي، ځکه تقوا او صالح اعمال د دنیا او اخیرت سعادت او خوشبختي ده.

الله تعالی فرمایي: {وَلَوْ أَنَّ أَهْلَ الْقُرَى آمَنُوا وَاتَّقَوْا لَفَتَحْنَا عَلَيْهِمْ بَرَكَاتٍ مِنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ}.(الاعراف:۹۶).

ژباړه: که د سیمو خلګو ایمان راوړی وای او د پرهیزګاری کړنلاره یې غوره کړې وای، نو موږ به پر هغو د اسمان او ځمکي د برکتونو دروازې پرانیستي وای.

دا ایت د عبادت پر ګټورو او ښو پایلو مشتمل دی، یعني چا که تقوا کول او پر الله تعالی یې ایمان راوړ، نو الله تعالی به ده ته ثابت قدمي ورکړي، په دنیا کي به حلال رزق ورکړي، د اسمان او مځکي برکتونه به وروباندي را خلاص کړي، د اسمانه به باران را نازل کړي، او د مځکي به نباتات او مختلفي خزاني را وباسي.

الله تعالی د اهل کتابو په اړه فرمایي: {وَلَوْ أَنَّهُمْ أَقَامُوا التَّوْرَاةَ وَالإِنْجِيلَ وَمَا أُنْزِلَ إِلَيْهِمْ مِنْ رَبِّهِمْ لأَكَلُوا مِنْ فَوْقِهِمْ وَمِنْ تَحْتِ أَرْجُلِهِمْ}. (المائده:۶۶)

ژباړه: کچیري دوی تورات او انجیل او هغه څه چي دوی ته نازل سوي دي نافذ کړي وای، چي د دوی د رب له لوري ورته لیږل شوي وه، نو د دوی لپاره به له پاسه روزي اوریدله او له لاندي به راخوټیدله.

یعني هغه رزقونه چي الله تعالی یې د اسمانه د باران په سبب رالیږي، او د ځمکي څخه نبات او کښتونه را زرغونوي، همداسي د مځکي څخه خزاني هم راباسي دا هر څه هغه وخت کیدای سوای چي اهل کتابو الهي کلام تطبیق او عملي کړی وای.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پدې دوو اياتونو کي الله تعالی د کليو د اوسيدونکو او د اهل کتابو د ايمان او تقوا يادونه وکړه، چي په دنيا کي به سعادت او پراخ ژوند ورکړي، مګر اخروي ثواب او اجر د متقي مؤمنانو لپاره دی، الله تعالی په قرانکريم کي فرمايلي دي: {وَلَوْ أَنَّ أَهْلَ الْكِتَابِ آمَنُوا وَاتَّقَوْا لَكَفَّرْنَا عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ وَلَأَدْخَلْنَاهُمْ جَنَّاتِ النَّعِيمِ}. (المائده:۶۵).

ژباړه: که دغو اهل کتابو ايمان راوړی وای او له الله تعالی څخه يې وېره کړې وای؛ نو موږ به د دوی ګناهونه ور رژولي وای او دوی به مو له نعمتونو څخه ډکو جنتونو ته ننيستلي وای.

په بل ايت کي الله تعالی فرمايي: {يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَقُولُوا قَوْلاً سَدِيداً}. (الاحزاب:۷۰).

ژباړه: اې مؤمنانو ! د الله څخه وويرېږئ او سيده خبره کوئ.

تقوا،حقه او مسقيمه وينا هغه لوی عبادت دی چي تر سره کونکو ته يې الله تعالی دوه غوره او لوی نعمتونه ورکوي، لکه څنګه چي الله تعالی فرمايي: {يُصْلِحْ لَكُمْ أَعْمَالَكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَمَنْ يُطِعِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَقَدْ فَازَ فَوْزاً عَظِيماً}. (الاحزاب:۷۱).

الله تعالی به ستاسو عملونه سم کړي او ستاسو ګناهونه به معاف کړي هر څوک چي د الله او د هغه د رسول اطاعت وکړي هغه په لوې کاميابۍ سره کامياب سو.

د عملونو اصلاح کول او د ګناهونو معافول هغه لوی او ستري پايلي دي چي الله تعالی يې و مسلمانانو ته د عبادت له کبله په دنيا او اخرت کي ورکوي.

الله تعالی فرمايي: {مَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يَجْعَلْ لَهُ مَخْرَجاً وَيَرْزُقْهُ مِنْ حَيْثُ لا يَحْتَسِبُ}. (الطلاق:۲-۳).

ژباړه: چا که د الله تعالی څخه وېره وکړه، الله تعالی به د هغه لپاره له ستونزو څخه د وتلو کومه لاره پيدا کړي، او هغه ته به له داسي لاري څخه روزي ورکړي، چي هغه لوري ته يې ګومان هم نه وي.

ددې ايت څخه معلومه سوه چي تقوا او پرهيزګاري د الله تعالی عبادت او طاعت ته وايي، يعني کله چي يې امرونه پر ځای سي او د نواهيو څخه يې پرهيز وکړل سي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د تقوا ثمره او پایله داده چي الله تعالی به دده هر ډول ستونزي حل کړي، کړاونه به یې سپک کړي، او بې ګمانه او بې فکره به حلال رزق ورکړي.
او په بل ایت کي فرمایې: {وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يَجْعَلْ لَهُ مِنْ أَمْرِهِ يُسْراً}. (الطلاق:۴).

ژباړه: څوک چي د الله څخه وویرېږي، الله عزوجل یې په کار کي اسانتیا پیدا کوي.

د تقوا له فایدو څخه دا هم ده چي الله تعالی و مؤمن مسلمان ته کارونه اسانوي، د خیر دروازي ورباندي را خلاصوي، د دنیا او اخرت د سعادت او نیکبختۍ لاري به ورته را پرانیسي.

په بل ایت کي الله تعالی فرمایې: {وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يُكَفِّرْ عَنْهُ سَيِّئَاتِهِ وَيُعْظِمْ لَهُ أَجْراً}. (الطلاق:۵)

ژباړه: څوک چي د الله عزوجل څخه وویرېږي، الله تعالی به د هغه ګناهونه ور معاف کړي او لوی اجر به ورکړي.

او الله تعالی فرمایې: {يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنْ تَتَّقُوا اللَّهَ يَجْعَلْ لَكُمْ فُرْقَاناً وَيُكَفِّرْ عَنْكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ}.(الانفال:۲۹).

ژباړه: اې مؤمنانو! که تاسو له الله تعالی څخه وویرېږئ، نو الله تعالی به تاسي ته فرقان در په برخه کړي (چي د حق او باطل تر منځ توپیر وکړئ.) او ستاسو ګناهونه به معاف کړئ او تاسو ته به بخښنه وکړي. الله تعالی لوی فضل کونکی دی.

لدې ایت څخه په واضحه ډول معلومه سوه؛ چاچي تقوا وکړه یعني د الله تعالی څخه په پټه او ښکاره وویریدی نو الله تعالی به د حق او باطل تر منځ د فرق کولو ځواک او مَلَکه ورکړي، په دنیا کي به پر هدایت وي او په پوهي او بصیرت به ژوند تیروي، په اخرت کي به یې الله تعالی ګناهونه معاف کړي.

او د ایت دَین په اخیر کي فرمایې: {وَاتَّقُوا اللَّهَ وَيُعَلِّمُكُمُ اللَّهُ}. (البقره:۲۸۲).

ژباړه: د الله تعالی څخه وویرېږئ الله تعالی تاسو ته د عمل سمه لار درښیي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د استغفار د ویلو فایدې:

الله تعالی د نوح علیه السلام او د هغه د قوم داسي حکایت کوي: {قُلْتُ اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ إِنَّهُ كَانَ غَفَّاراً يُرْسِلِ السَّمَاءَ عَلَيْكُمْ مِدْرَاراً يُمْدِدْكُم بِأَمْوَالٍ وَبَنِينَ وَيَجْعَلْ لَكُمْ جَنَّاتٍ وَيَجْعَلْ لَكُمْ أَنْهَاراً}. (نوح:۱۰-۱۲).

ژباړه: ماوویل: له خپل رب څخه بخښنه وغواړئ، بېشکه چي هغه ډېر زیات بخښونکی دی؛ هغه به پر تاسو له اسمانه ښه اورښتونه وکړي؛ تاسو ته به مالونه او اولادونه در په برخه کړي، ستاسو لپاره به باغونه پیدا کړي او ستاسو لپاره به ویالې وبهوي.

دا د عبادت پایلي او نتایج دي، پدې ایت کښي عبادت یعني د بخښني غوښتلو په سبب الله تعالی په شېلو بارانونه کوي، بخښنه غوښتونکو ته مالونه او اولادونه ورکوي، باغونه او د اوبو پراخي ور نصیب کوي.

همدارنګه الله تعالی د نبي علیه الصلاة والسلام او د هغه د قوم حکایت داسي رانقلوي: {وَأَنِ اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ ثُمَّ تُوبُوا إِلَيْهِ يُمَتِّعْكُمْ مَتَاعاً حَسَناً إِلَى أَجَلٍ مُسَمّىً وَيُؤْتِ كُلَّ ذِي فَضْلٍ فَضْلَهُ}.(هود:۳).

ژباړه: او که تاسو له خپل رب عزوجل څخه بخښنه وغواړئ او د هغه لوري ته را وګرځئ، نو هغه به تر یوې ټاکلي مودې پوري تاسو ته د ژوند ښه وسایل درکړي؛ او هر د فضل خاوند ته به د هغه فضل ورکړي.

ددې ایاتونه په څېر الله تعالی د هود علیه السلام او د هغه د قوم حکایت هم رانقلوي او فرمایلي یې دي: {وَيَا قَوْمِ اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ ثُمَّ تُوبُوا إِلَيْهِ يُرْسِلِ السَّمَاءَ عَلَيْكُمْ مِدْرَاراً وَيَزِدْكُمْ قُوَّةً إِلَى قُوَّتِكُمْ}.(هود:۵۲).

ژباړه: او اې زما قومه! له خپل رب څخه بخښنه وغواړئ، بیا د هغه لوري ته رجوع وکړي، هغه به پر تاسو له اسمانه ښه اورښتونه وکړي، او ستاسو پر اوسني قوت سربیره به نور قوت درزیات کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مسلمان په ژوند کي د صالح عمل فايدې:

همدا شان الله تعالی فرمايې: {مَنْ عَمِلَ صَالِحاً مِنْ ذَكَرٍ أَوْ أُنْثَى وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَنُحْيِيَنَّهُ حَيَاةً طَيِّبَةً وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَجْرَهُمْ بِأَحْسَنِ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ}. (النحل:٩٧).

ژباړه: هر څوک چي ښه عمل وکړي که هغه نارينه وي او که ښځه، په دې شرط چي مؤمن وي، هغه ته به موږ خامخا په دنيا کي پاک ژوند ورکړو او (په اخرت کښي به) دغسي خلګو ته خامخا د هغو اجر له ډېرو ښو عملونو سره سم ورکړو.

ددې ايت څخه دا خبره څرګنده سوه؛ چي د ايمان او نيک عمل په سبب الله تعالی و انسان ته پاک او نيکبخته ژوند ورکوي، دا سي ژوند چي د الله تعالی پر ويره او د رسول صلی الله عليه وسلم پر اطاعت ولاړ وي.

همدا رنګه په نبوي احاديثو کي د عباداتو ښې پايلي او ښه تاثيرات را نقل سوي دي، نبي عليه الصلاة والسلام و عبدالله ابن عباس رضي الله عنهما ته په قيمتي وصيت کي فرمايې:(احْفَظِ اللَّهَ يَحْفَظْكَ، احْفَظِ اللَّهَ تَجِدْهُ تُجَاهَكَ).(الترمذي).

ژباړه: (د الله تعالی د دين او احکامو ساتنه په دعوت او عمل سره وکړه الله تعالی به ستا ساتنه وکړي، د الله تعالی احکام عملي کړه نو الله تعالی به خپل مخ ته ووينې. (الترمذي).

په مسند احمد کي روايت دی رسول الله صلی عليه وسلم فرمايلي دي: (احْفَظِ اللهَ يَحْفَظْكَ، احْفَظِ اللهَ تَجِدْهُ أَمَامَكَ، تَعَرَّفْ إِلَيْهِ فِي الرَّخَاءِ، يَعْرِفْكَ فِي الشِّدَّةِ).

ژباړه: (د الله تعالی د دين او احکامو ساتنه په دعوت او عمل سره وکړه الله تعالی به ستا ساتنه وکړي، د الله تعالی احکام عملي کړه نو الله تعالی به (د خپلي مرستي لپاره) خپل مخ ته ووينې، د اسانۍ په حالت کي د الله تعالی احکام عملي کړه نو الله تعالی به په سختۍ کي ستا کومک وکړي).

(c) ketabton.com: The Digital Library

همدا حديث امام نووي پخپل کتاب اربعين کي په نونسم شمېره رانقل کړی دی، او د نووي په شرح کي ابن رجب رحمة الله عليه ددې حديث څخه قيمتي معناګاني را ايستلي دي او فرمايلي دي: کله چي الله تعالی د خپل بنده حفاظت کوي نو دوه ډوله حفاظت يې کوی:

لمړی: د بدن، مال، اولاد او کورنۍ حفاظت يې کوي.

دوهم: د ديندارۍ حفاظت يې کوي، يعني له ګمراه کونکو شبهاتو او ناروا خواهشاتو څخه يې ساتي چي له امله به په دين او دنيا کي پوره استقامت ترلاسه کړي، نو چا که د الله تعالی احکام عملي کړل او تر حدود يې تجاوز ونه کړ نو الله تعالی د هغه حفاظت کوي، نو د الله تعالی بنده د هغه د حدودو ساتنه کوي امرونه يې عملي کوي او د منع سو شيانو څخه يې ځان ساتي.

د نبي عليه الصلاة والسلام دا قول: (يَحْفَظْكَ). يعني (الله تعالی به ستا ساتنه وکړي) دا د عمل جزاء ده، او د صالح عمل ښه پايله او نتيجه ده، همدا د عمل مطابق جزاء ده، او نبي عليه الصلاة والسلام دا قول چي فرمايلي يې دي: (احْفَظِ اللهَ تَجِدْهُ أَمَامَكَ). يعني (د الله تعالی د حدودو ساتنه وکړه الله تعالی به (د خپلي مرستي لپاره) خپل مخ ته ووينې، يعني: الله تعالی به په تا باندي احاطه وکړي او ستا رعايت به وکړي، او د هر ډول بدۍ څخه به ستا ساتنه وکړي.

همدا ډول د نبي عليه الصلاة والسلام دا قول: (تَعَرَّفْ إِلَيْهِ فِي الرَّخَاءِ، يَعْرِفْكَ فِي الشِّدَّةِ).(د اسانۍ په حالت کي د الله تعالی احکام عملي کړه، نو الله تعالی به په سختۍ کي ستا کومک وکړي) يعني: کله چي ته د الله عزوجل او د رسول صلی الله عليه وسلم اطاعت د پراخۍ او اسانۍ په حالت کي وکړې او نافرماني يې نه کوي نو الله تعالی به د همدې عمل په اساس تاته اجر او ثواب درکړي او په سختۍ کي به دي يوازي نه پرېږدي.

ددې خبري د لا روښانتيا لپاره د هغو درو کسانو قصه رانقلوو چي د باران له امله يې په غره کښي يوه غار ته پناه وړې وه، غار ته په داخليدو سره يوه لويه ډبره را ايله سول او د غار خوله يې بنده کړل چي له امله يې دې درو کسانو د راوتلو وس نه درلود، نو په غار کي په داسي حال کي پاته سول چي په ژوندون يې د ځانو لپاره قبر جوړ کړ، په خپلو مابينځو کي

(c) ketabton.com: The Digital Library

يې سره وويل چې ددې سختۍ څخه به يوازې په هغو اعمالو خلاصون پيدا کوو چې د پراخۍ او اسانۍ په وخت کې مو ترسره کړي دي، نو هر يوه خپل اعمال الله تعالی ته وسيله کړل، يوه يې د مور او پلار سره نيکه رويه او سلوک و الله تعالی ته وسيله کړل، بل يې د الله تعالی د ويرې د زنا پرېښول و الله تعالی ته وسيله کړ، او دريم يې د مزدور د حق ساتنه او په هغه کښې زياتوب و الله تعالی ته وسيله کړل، نو ټولو هغه اعمال الله تعالی ته وسيله کړل چې د اسانۍ او پراخۍ په حالت کې يې ترسره کړي وه، نو الله تعالی دا لو ډبره ايسته کړل او دوی لدې غار څخه راووتل او خلاصون يې پيدا کړ.(دا قصه په صحيح البخاري او صحيح مسلم کې رانقل سوې ده).

همدا شان لمونځ، زکاة، روژه او حج ترسره کول د مسلمان په ژوند کې ښه اغيزې او نتيجې لري.

د مسلمان په ژوند کې د لمانځه غوري پايلي:

لمونځ د اسلام ستن (يا د ملا د تير حثيت لري)، دا هغه عبادت دی چې د فحشاء او منکر څخه مسلمان راګرځوي، دا عبادت د بنده او الله ترمنځ يوه ټينګه او مضبوطه رابطه ده، کله چې يو مسلمان خپل لمنځونه په مسجد کې د نورو مسلمانانو سره کوي نو پدې سره دده اړيکه د الله تعالی سر نوره هم قوي کيږي، په دې عمل سره دده اړيکه شپه او ورځ د الله تعالی سره دايمي او ابدي پاتيږي.

د الله عزوجل لپاره پنځه وخته فرض لمونځ او نور نوافل اداء کول انسان له فحشاء او منکر څخه ليري ساتي، کله چې يو انسان د يو منکر کار هوډ وکړي نو لمونځ ياد کړي او د ځان څخه پوښتنه کوي چې لمونځ د څه لپاره کوي؟ او ولي پر لمانځه دومره ټينګ دی؟ نو خپله خپل نفس ته ځواب ورکوي او وايې: ځکه لمونځ کوي چې د الله تعالی څخه د ثواب او اجر اميد او د عذاب څخه يې ويره لري، ځکه دا لمونځ دی چې انسان له فحشاء او منکر څخه راګرځوي، نو د لمانځه په سبب به د فحشاء او منکر څخه ليري وي.

الله تعالی فرمايلي دي: {وَأَقِمِ الصَّلاةَ إِنَّ الصَّلاةَ تَنْهَى عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ}.(العنکبوت:۴۵).

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژباړه: او لمونځ قايم کړه، په باوري ډول لمونځ له بدلمنۍ او ناوړو چارو څخه منع کوي.

د مسلمان په ژوند کي د زکاة ورکولو ګټې:

همدارنګه زکاة ورکول هم له ډېرو اغيزناکو او عظيمو فوايدو څخه برخمن دی، د زکاة په ورکولو سره د مسلمان نفس د زړه د تنګۍ او بخل څخه ساتي، مال پاکيږي نمو او ډيربښت کوي، همدارنګه د زکاة په ورکولو سره که چيري خانان خپل زکاتونه و فقيرانو ته ورکړي نو د دې الهي حکم په ترسره کولو سره به فقيران ماړه او بي حاجته سي، چي دېته په عربي کي (التکافل الاجتماعي) وايې.

د معاذ بن جبل رضي الله عنه په حديث کي راغلي دي، چي رسول الله صلى الله عليه وسلم ورته وويل: (که چيري دې خلګو (يعني اهل کتابو) د لمانځه حکم ومانه، نو دوی ته خبر ورکړه چي الله تعالی د دوی په اموالو کي زکاة فرض کړی دی، چي د دوی د خانانو څخه به اخيستل کيږي او د دوی پر فقيرانو به تقسيميږي.

د زکاة په ورکړه کښي خپله خانانو ته هم لويه ګټه رسيږي ځکه د زکاة په ورکړي سره نفسونه پاکيږي، په مال کښي يې نمو او ډيربښت راځي، د مسلمانانو سره په مرسته او کومک سره ثواب ورکول کيږي، او الله تعالی د زکاة حکم پداسي ډول فرض کړی دی چي فقير او غني دواړو ته په يو وخت کي ګټه رسيږي، زکاة د مال هغه لږ برخه ده چي حاجتمند ته يې ورباندي فضيلت ورکړی دی او د مال لږ برخه يې پر غني يا خان فرض کړی دی.

مسکينانو ته په زکات او د صدقاتو په ورکولو باندي ښه اثار او ګټوري پايلي مرتبي دي، په صحيح مسلم کي د ابوهريره رضي الله عنه روايت دی چي رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمايلي دي: يو وخت يو سړی په يوه دښته کي روان ؤ چي نابېره يې د وريځي له طرفه اواز واوريدی: چي د فلاني باغچه اوبه کړه، نو وريځ روانه سوه او پر يوې توري ډبريني ځمکي يې باران وکړ، تر څو يو خوړ د اوبو ډک سو، نو دې سړي دا اوبه تعقيب کړي، تر څو يو داسي سړي ته ورسيد چي په باغ کي يې اوبه په بيلچه بيلولې، ده ورته وويل: اې! د الله بنده ستا نوم څه دی؟ هغه ورته وويل: فلانی، ده د ځان سره وويل: دا خو هغه نوم دی چي ما له وريځي څخه واوريدی، هغه ورته وويل: د اې د الله بنده! ولي زما څخه پوښتنه کوي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ده ورته وویل: ما یو اواز له وریځي له طرفه واوریدی، د هغه چا نوم مي واریدی چي ددې اوبو خاوند دی، او ویل ئې: د فلاني باغ اوبه کړه یعني ستا نوم یې یاداوه، نو ته پدې باغ کي څه کوي؟ هغه سړي ورته وویل: دا چي تا دا خبره وکړه، نو زه ددې باغ په حاصلاتو کښې فکر کوم، درې برخي یې کوم، یوه برخه یې خیراتوم، دوهمه برخه زه او زما عیال خورو، او پاته برخه یې دوباره په باغ کي لګوم. په بل روایت کي راځي چي دریمه برخه یې مسکینانو ،سوالګرو او مسافرو ته ورکوم.

د مسلمان په ژوند کي د روژې نیولو ښې پایلي:

روژه هم د نورو عبادتو په څیر د لویو ګټو او ښو پایلو څخه برخمنه ده، ځکه چي روژه ډال دی، لکه څنګه چي رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمایلي دي: "الصیامُ جُنّة" یعني روژه ډال دی، همدا روژه د اور څخه هم ډال او سَپَر دی، د اخیرت د عذاب څخه وقایه او پوښ دی، روژه د ګناهونو په مقابل کي ډال دی، ځکه د روژې په نیولو سره د نفس او شهوت قوت کمزوری کیږي، روژه د هغو محرماتو تر منځ یو دیوال دی چي د ځینو نعمتو له لذت څخه رامنځ ته کیږي، لدې کبله رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمایلي دي: (حُفَّتِ الْجَنَّةُ بِالْمَكَارِهِ، وَحُفَّتِ النَّارُ بِالشَّهَوَاتِ).(صحیح مسلم،کتاب الجَنَّةِ وَصِفَةِ نَعِيمِهَا وَأَهْلِهَا). ژباړه:(جنت په سختیو او کړاونو کي پټ دی، او جهنم په شهواتو کي پټ دی).

او د مسلم په روایت کي راځي چي جنت ته لار د الله تعالی پر طاعت باندي صبر او د ګناهونو څخه صبر ته ضرورت لري، او جهنم ته لار په شهواتو کي پټه ده.

نو کوم انسان چي لدې ناروا خواهشاتو او شهواتو څخه لیري سو نو ژوند یې سلامت سو ، او کله چي د شهواتو او خواهشاتو و خوا ته مخ کړي نو پایله او انجام یې غم او پښیماني او د دنیا او اخرت ذلت او خواري ده. عبدالله ابن مسعود رضی الله عنه د رسول الله صلی الله علیه وسلم څخه روایت رانقلوي چي هغه وفرمایل: اې د ځوانانو ټولۍ! د چا که په تاسو کي د نکاح توان وي نو هغه دي ضرور نکاح وکړي، ځکه دا نکاح د سترګو ډېره را بندونکې او د شرمګاه ښه ساتونکې ده، او د چا که د نکاح توان نه وي نو هغه دي روژې ونیسي ځکه دا روژه دده لپاره د خواهشاتو منع کونکې ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نبي علیه الصلاة والسلام دا خبره واضحه کړل چي کوم انسان د نکاح توان ولري نو هغه دي د خپل نفس او د بل نفس د پاکۍ له کبله د نکاح په کولو کي تیزي وکړي.

خو کله چي د نکاح وس او توان نه لري نو د هغه لپاره نبي کریم صلی الله علیه وسلم د نبوي علاج وړاندیز کړی دی چي هغه روژه ده، ځکه په روژه کښي د نفس د ضعیفوالي له کبله روژه یو حامي او وقایه د ګناهونو څخه وي.

کله چي خانان روژه نیسي نو دوی ته د وږو کسانو احساس پیدا کیږي، نو پدې کار سره د الله تعالی شکر اداء کوي، دا فکر ورسره پیدا کیږي چي دوی داسي دیني ورونه لري چي بیله روژې لوږه تیروي.

د حج فریضه د مسلمان په ژوند کي:

حج یو لوی عبادت دی، الله تعالی پر خپلو بندګانو په ټول عمر کي یو وار فرض کړی دی، په حج کي ځیني احکام تر مال پوري تعلق لري او ځیني بیا تر بدن پوري تعلق پیدا کوي، چي په ترسره کولو سره یې د مسلمان په ژوند کي ښې او ګټوري پایلي او نتیجې په لاس ورځي، او رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمایلي دي: (یوه عمره تر بلي عمرې د ګناهونو کفاره ده، او د قبول سوي حج بدله بیله جنته بل څه نه ده). (البخاري،مسلم).

د ابوهریره رضی الله عنه څخه روایت دی چي د رسول الله صلی الله علیه وسلم څخه تر ټولو افضلو اعمالو پوښتنه وسول نو هغه ورته وویل: (پر الله تعالی او د هغه پر رسول ایمان ایمان لرل، بیا یې ورته وویل سول چيددې څخه وروسته کوم عمل زیات افضل دی؟ وې فرمایل: د الله تعالی په لار کښي جهاد کول، بیا یې ورته وویل سول چي ددې څخه وروسته کوم عمل زیات بهتر دی؟ وې فرمایل: قبول سوی حج). (البخاري، مسلم).

د ابوهریره رضی الله عنه څخه روایت دی چي رسول الله صلی الله علیه وسلم وفرمایل: (چا که د الله تعالی لپاره داسي حج وکړ چي نه یې شرعي جماع وکړه او نه یې ناروا عمل وکړ نو داسي راستون سو لکه اوس چي خپلي مور زیږولی وي). (البخاري،مسلم).

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مقبول حج علامه داده چي د نبي عليه الصلاة والسلام د سنت مطابق وي، او د حج څخه وروسته يې په ژوند کښي نوره هم تقوا او ديند اري راغلي وي.

حج او عمره و الله تعالی ته د قرب او نژديوالی لوی سببونه دي، د مثال په ډول طواف؛ طواف داسي عبادت دی چي الله تعالی د کعبې له ځانګړتياؤ څخه ګرځولی دی، يعني دا عبادت يوازي او يوازي د کعبې پر شاوخوا کيدای سي.

دا خبره د يادولو وړ ده چي هر طواف چي د کعبې ماسيوا بل ځای کيږي هغه نامشروع او ناروا عمل دی، لدې کبله پر قبر طواف کول حرام عمل دی.

په همدې توګه د حجر اسود مچول او لمسول، او د رکن يمانی لمسول يو مشروع عمل دی، ددې دوو ځايو ماسيو بل هيڅ چيري د ډبري په مچولو او لمس کولو سره الله عزوجل ته ځان نژدي کول نه دي راغلي او نه الله تعالی دا عمل مشروع ګرځولی دی. لدې کبله کله چي عمر رضی الله عنه حجر اسود مچل کړ نو وې ويل: زه پدې ښه پوهيږم چي ته يوه ډبره يې، نه ضرر رسولای سي او نه ګټه، که ما رسول الله صلی الله عليه وسلم نه وای ليدلی چي ته يې مچولې ما به نه وای مچ کړې، (البخاري، مسلم).

د حج په اداء کولو سره د يو مسلمان په ژوند کښي ښې او ګټوري پايلي او نتيجې په لاس راځي، کله چي حاجي د حج لپاره خپل کالي وکاږي او احرام واغوندی نو پدې حالت کي خان او مسکين يو شان وي، چي ددې لباس په اغوستلو سره يې د کفن لباس وريادېږي، نو د مرګ لپاره په نيکو اعمالو تياری نيسي، لکه څنګه چي الله تعالی فرمايلي دي: {تَزَوَّدُوا فَإِنَّ خَيْرَ الزَّادِ التَّقْوَى}.(البقره:۱۹۷)

ژباړه: د حج د سفر لپاره د لاري توښه درسره واخلئ؛ او تر هر څه ښه د لاري توښه پرهيزګاري ده.

او بيا کله چي حاجيان د عرفې پر ميدان سره يوځای سي نو دا خپله د قيامت د ورځي د دريدولو سره مشابهت پيدا کوي، نو د قيامت د ورځي لپاره په صالحو اعمالو سره ځان تياروي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

همداسي په حج کي د شرق او غرب مسلمانان ملاقات او ليده کاته کوي، پيژندنه يې کيږي او يو او بل ته نصيحتونه کوي، په احوالو ځانونه سره خبروي او په خوشحاليو يې خوشحاله کيږي، دا داسي مثال لري لکه دردونه او کړاونه چي يې سره شريک وي، يو بل ته لارښونه کوي، او د الله تعالی د امر مطابق يو له بله په نيکۍ او تقوا کومک سره کوي.

حاصل د خبري دادی؛ چي دا لوی او عظيم عبادات دي، چي الله تعالی مشروع ګرځولي دي، او خپل حنيف دين يې ورباندي بناء کړی دی، چي په ترسره کولو سره يې د مسلمان په ژوند کي ګټوري او اغيزناکي پايلي په دنيا او اخرت کي لاس ته ورځي.

د الله تعالی څخه سوال کوم چي د هغه اعمالو توفيق راکړي چي الله تعالی ورباندي راضي کيږي، او موږ د هغو کسانو له جملې څخه وګرځوي چي خبره اوري او د ښو خبرو متابعت کوي، او د الله تعالی څخه دا سوال کوم چي موږ د هدايت لوري ته بلونکي مهديين وګرځوي، يقيناً الله تعالی سخاوالا او کريم ذات دی.

وصلَّى الله وسلم وبارك وأنعم على خير أنبيائه ورسله نبيِّنا وإمامنا وسيدنا محمد بن عبد الله، وعلى آله وأصحابه، ومَن سلك سبيلَه واهتدى بهداه، والحمد لله ربّ العالمين، والسلام عليكم ورحمة الله وبركاته.

۲۶/۷/۱۴۳۹

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library